

БИБЛІОГРАФІЯ
ИНСТИТУТА
ВОСТОКОВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

ԲԱՄԲԱԿԱՑՄԱՆԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ
ԱԴՐԵՍԱՆՈՒՄ

Ադրեսանում (թ) Կենտկողի
բյուրոյի բանաձեվը
1931 թ. մայիսի 21-ին

633.5
4-21

ԱԶԵՐՆԵՐ
ԲԱԳՈՒ—1931

17 SEP 2013

ՀԱՅՈՒԹ
ԱՐԻԱՀԱՆՈՒՑ
ԽՍՀԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

633.5

Ա-21

39-K
24 SEP 2010
266

ԲԱՄԲԱԿԱՑԱՆԻ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ¹
ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ
ԱԴՐԵՋԱՆՈՒՄ

Ադրեմկուսի (թ) Կենտրոնի բյուրոյի բանաձեվը
1931 թ. մայիսի 21-ին

Բագու — 1931

1928

19.10.7

ԲԱՄԲԱԿԱՑԱՆԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱԴՐԵՆԱՆՈՒՄ

Սովորականի (բ) Կենսկոմի բյուրոյի բանաձեռնության մասին մայիսի 21-ին

Զնայած ՎԵԿԱՊԵ-Ի (բ) Անդրյերկրկոմի և Միութենական կառավարության հաստատած 205 հազար հեկտար բամբակի պլանի իրական լինելու մասին յեղած՝ ոպորտունիստական անհավատությանը, ու այսուական կազմակերպությունների գեպի բամբակի համար մղվող ոլայքարը շրջվելու և ցանքսի ընթացքը զեկավարելում գործառնակության հիման վրա՝ Աղբբեշանի կուսակցական կազմակերպությունն Անդրյերկրկոմի զեկավարությամբ կարողացել է իրականացնել բամբակացանի պլանի գերակատարումը (մինչև մայիսի 25-ը ցանքած է 214,849 հեկտար—պլանի 104,8%-ը). Հիմնականում ցանքսն ավարտված է մի ամիս առաջ՝ անցյալ տարվա համեմատությամբ, (ցանքած է 80% ավելի տարածություն քան թե անցյալ տարի):

Անցյալ տարվա համեմատությամբ բամբակացանի համարյա կրկնակի պլանի գերակատարումը պայմանավորված է յեղել կուլակին վճռական հարված հասցնելով և կոլխոզային շինարարության հզոր թռփով (բամբակային ռայոններում կոլեկտիվացրմանը

61928 - 67

AZERNDSR mətbəəsinində basıldı Baqq, Balşoj Marskoj və Krasno-Presnenski qızılərin tinində № 16/36
Bas Mətbəət Mədərləri 3697 Sifariş 481 Sajı 500 Statələn - 56

տնտեսությունների 53,7%-ը, կոլխոզները ցանել են ամբողջ բամբակային տարածության 65,1%-ը և և կատարված ե կոլխոզային սեկտորի ցանքսի սկզբնական պլանի 134,6%) ը, խոշոր բամբակային սովորողների կաղմակերպությամբ և նրանց պլանը գերակատարելով (18,239 հեկտար՝ անջրդիր հետ միասին, սկզբան պլանի — 14,500 հեկտարի դիմաց), ամբողջ համայնացրած սեկտորի աճումով, վոր նշանակում ե, թե Խորհ. Աղրբեջանի բամբակարուծությունը փաստորեն հիմնական մասում անցել է խոշոր տնտեսության ռելիների վրա (ամբողջ բամբակային տարածության 70,2%-ը ցանել են սովորողներն ու կոլխոզները):

Դրա հետ միասին Աղրբեջկուսի (բ) կենտկոմը նախագուշացնում ե վորոշ տեղեր յերեան յեկողթերագնահատման դեմ՝ անհատական սեկտորի վերաբերմամբ, վորը դեռևս բավական աչքի ընկնող տեսակարար կշռ ունի Աղրբեջանի բամբակային ռայոններում (տնտեսությունների 44%-ը, ամբողջ բամբակային տարածության 27,3%-ը):

Աղրբեջկուսի (բ) կենտկոմը 1931 թվի բամբակացանի նախապատրաստման հետեւալ հիմնական ցուցանիշներն ե մատնանշում՝ 1930 թվի համեմատությամբ:—

1) Բամբակի պայմանագրման պլանը կատարված ե 101,8%-ով և ավարտված ե ապրիլի 25-ին, այսինքն համարյա մի ամիս առաջ անցյալ տարվանից:

2) Զրային սիստեմների ավելի ժամանակին պատրաստելու հետևանքով նախացանքսային վորողումը պականում (82%) ավարտվել ե մինչև մայիսի 5-ը:

3) Բամբակային հողակտորները հիմնական ռայոններում գարձված են բամբակային ամբողջական հողամասեր (մասսիվներ), վոր պետք ե կարեռագույն նվաճում, կոլխոտիվացման հիմքերից մեկը համարել, վորն ապահովում է տարածությունների նպատակահարմար ոգտագործումը բամբակի համար, նրանց վասովումը, արածացնելուց պաշտպանելն ու բերքահավաքը, նույնպես և հացահատիկային մշակույթների դուրս մղումը: Դրա հետ միասին, բացի առանձին բացառություններից (Նախշըջան, Գյողչա), հիմնականում իրազործված ե այն տարածությունների կրկնավարը, վոր նշանակված են յեղել բամբակի համար, բայց հացահատիկ ե ցանվել (կրկնավար ե արված 6,430 հեկտար):

4) Ցել ե արված 80 հազար հեկտար տարածության վրա (պլանի 120%), անցյալ տարվա 30,000 հեկտարի դիմաց:

5) Հերկած տարածությունների գործիքային չափումը թույլ ե ավել ժամանակին նախագուշական միջոցներ ձեռք առնել (պակասը հերկել) այն պակասի դեմ, վոր յեղել ե պայմանագրված տարածության և փաստորեն վարածի միջև, մի բան, վոր անցյալ տարիները հակայական չափերի եր հասնում (1930 թվին 25 հազար հեկտար):

6) Ռայոնների և Հողժողկոմատի տվյալների համաձայն ամբողջ ցանված տարածության 94,2% շարքացան ե արված, վորը՝ վաղ ցանելու հետ միասին՝ վճռական նշանակություն ունի բերքատվությունը բարձրացնելու համար:

7) Կազմակերպված ե 13 նոր մեքենա-տրակտորային կայան (ի լրացումն ունեցած 2-ի, վորոնք

❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀

թեկուզ բավականաչափ կազմակերպված չեն յեղել այնուամենայնիվ աչքի ընկնող հաջողություն են ապահովել բամբակաբուծության տեխնիկական վերադիման գործում, կոլխոզային շինարարության համար տեխնիկական բազա ստեղծելով և կոլխոզներում կատարելագործված ագրոտեխնիկական ձևեր արմատացնելով:

Չնայած, վոր տրակտորային հերկի պլանը աչքի ընկնող չափով թերակատարված ե, այնուամենայնիվ հերկի պլանը գերակատարված ե շնորհիվ ռայոնների ունեցած ամբողջ քարշառուժն մորթիկացիայի յենթարկելուն և ամենամեծ չափով ոգտագործելուն:

Կենակոմի առանձնապես նշում ե Բագվի պրոլետարիատի ոգնությունը բամբակային կամպանիան տանելու գործում և ցանքսի ժամանակ լայնորեն զարդացած՝ առաջավոր գյուղերի, կոլխոզների, սովխոզների, մեքենա-տրակտորային կայանների և ռայոնների սոցիալիստական բուժքսիրը հետ մնացողների վերաբերմամբ. այդ բանը տնտեսականի հետ միասին ահազին քաղաքական գեր և խաղացել կոլխոզնիկների դաստիարակության և կազմակերպման գործում՝ սոցմրժման և փոխադարձ ոգնության ոկզեռներներով:

Բուժքսիրի նշանակության թերագնահատումը վոր ռայոններում (Աղդաշ) սոցմրժման և հարվածայնության դերն անհասկանալու արտահայտությունն է հանդիսանում, նույնպես և այն բանի անհասկանալու, թե ինչ հսկայական կազմակերպող և դաստիարակությունին կոլխոզնիկների, ռայոնական ակտիվի մեջնահատրակառային կայանների գործիչների

❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀

յերթերը մյուս գյուղերն ու ռայոնները՝ հետամնացներին ոգնելու համար:

Աղբկոմկուսի (թ) կենակոմը համարում է, վոր սոցբուժականը, սոցմբըսությունը և հարվածայնությունը՝ գործարքայինը կոլխոզների բոլոր գյուղատնտեսական աշխատանքներում արմատացնելու հետ միասին՝ պետք ե լայնորեն ծավալել մշակման և բերքահավաքի ամբողջ ժամանակաշրջանում:

Աղբկոմկուսի (թ) կենակոմը միաժամանակ ընդգծում է, վոր ցանքսի ընթացքը յերկան և բերել միշտարք խոշոր թերություններ և թուլաւթյուններ՝ բամբակային կամպանիան տանելիս.—

1) Աղբրեջանի բամբակաբուծության հիմնական ռայոն Մուղանը ցանքսն ուշ և վերջացրել (Սարիլ Աբադ, Կարագոնի): Այդ հետ մնալը հիմնականում կապված է այն բանի հետ, վոր ռայոնական կազմուկերպությունները վոռոգման կամպանիան վատ են նախապատրաստել և անբավարար տարել, չեն կարողացել վոռոգման կազմակերպմանը տիրապետել և տեխնիկորեն ձիչտ մոտենալ, իսկ դա, Մուղանի առանձնահատուկ պայմաններում բացառիկ նշանակություն ունի (այս տարի, անձրեսային դարնան պայմաններում շարունակել են գիշատողական ջրոգտագործումը, վորն առաջ ե բերել ջրի չափից ավելի գործադրություն, գերվոսոգում, արաթից գուրս գալըն ուշացրել և տարածություններն աղիացրել են):

2) Մի շարք ռայոններում հարկավոր չափով չեն ապահովել բամբակային մասսիվներ առանձնացնելը, — վորը բամբակաբուծության վճռական խնդիրներից մեկն ե, — մասնավանդ Գյողչայում, ուր դա ավելի լուրջ խնդիր ե ներկայացնում:

ՀՅԱՅԻՆ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ

3) Կան մի շարք թերություններ ցանքու կատարելու գործում, վոր կարող են բացասաբար ազգել բամբակի բերքատվության վրա. այդ թերություններն են՝ ձեռային արաթի պլանի չկատարելը (36,5%), պարարտացման պլանի չկատարելը (82,5%), մի շարք տեղերում հերկի վաս փորակը, տրակտորային մշակման պլանների չկատարելը, տեղ-տեղ շաղացան կատարելը:

4) Մեքենա-տրակտորային կայանների մեծ մասը գործել ե անբավարար (տրակտորային մշակման պլանի չկատարելը, տրակտորների պրոստոյները, մեքենաների վոչ լրիվ բեռնավորումը, վառելիքի մեծ ծախսումը, ապարատի աղատավածությունը խորթ տարբերով և բնիկների անբավարար ներդրավումը). այդ բանը կապված ե ռայոնական, կուսակցական և խորհրդային կազմակերպությունների կողմից մեքենատրակտորային կայաններին հասցրած ոգնության անբավարարության հետ և մի շարք գեղքերում՝ նըրանց նշանակության, վորպես բամբակաբուծության և կոլեկտիվացման հիմնական բազայի, թերագնահատման հետ:

Ցանքն անցկացնելու ընթացքում մի շարք փաստեր են յերեան բերվել, յերբ մասսայական աշխատանքի տեղ յեղել ե միայն վարչավորում, յերբ կոլխոզնիկները, բատրակները և չքավորամիջակային մասսաները բավարար կերպով չեն կազմակերպվել հարված հասցնելու կուլակին.—վորը կատաղի ընդդիմադրություն ե կազմակերպում բամբակի և կոլխոզիվացման դեմ, —նույնպես և հարվածելու կոլխոզային շինարարության ծոռնմներն ու թուլությունները («ձախ» ծոռնմների կրկնությունները՝ ա-

ՀՅԱՅԻՆ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՎՐԱՅԻ

ուանձին սայոններում կոլեկտիվացման թվերի հետեւ վից ընկնելը, աջ-ոպւրտունիստական հուսադրումն ինքնաճուի վրա, կոլխոզների կազմակերպչական-տընտեսական ամրապնդման հարցերի արհամարումը, գործարքայինի թուլյ իրագործումը և կոլխոզների մեջ խորթ տարրեր խցկելը և այլն):

Կուսակցության գծի այդ ծոռնմներին ոբյեկտիվորեն նպաստել են այն քաղաքական սխալները, վորթուլյ են տվել Խորհ. Աղբբեջանի կոլխոզային կոռպերատիվ սխատեմն ու շոգֆողկոմատը. այդ քաղաքական սխալներն արտահայտվել են նրանով, վորույոններին են հասցրվել (ռայոններն ել, տեղ-տեղ, գյուղերին են հասցրել) տնտեսությունների կոլեկտիվացման վերեւում ստիմանված չափեր և կուլակային ունեսոր տնտեսությունների յերեան բերելու տոկոսներ:

Կոլխոզային շինարարության հաջողությունները և առողջ աճումը ձեռք ե բերվել շնորհիվ այն բանի, վոր Խորհ. Աղբբեջանի կուսակցակերպությունը ժամանակին ուղղել ե այդ սխալները և մի շարք տեղերում կանխել ե տեղի ունենալիք ծոռնմները:

Աղբկոմկուսի (բ) Կենտկոմը վճռականորեն նախագուշացնում ե բոլոր կուսակցական և խորհրդային կազմակերպություններին ոպորտունիստական արամադրություններից, դեմոքրիլիզացիայից, հանգստանալուց՝ ցանքսի պլանը հաջողությամբ կատարելու առթիվ: Բերքատվությունը կրկնապատկելու միջին հաշվով մի հեկտարից 8,5 ցենտներ) և 171 (միջին հաշվով մի հեկտարից 893 տոնն չգտած-բամբակի քաղն ապահովելու խնդիրը պահանջում ե, վոր ամբողջ ակտիվն անհապաղ պայքարի լծվի վորակական ցուցանիշների,

Համբակի մշակման համար՝ բոլոր յեղած բանվորա-

կան ուժի ուղիղ կազմակերպելու և դասավորելու
հման վրա ու մորիլիզացիայի յենթարկելու կոլխո-
զային, բատրակային և ջրավորամիջակային մասսա-
ները՝ կուլակի գեմ տարվելիք կովի համար:

Աղբկոմկուսի (բ) կենտկոմն անհրաժեշտ ե համա-
րում.—

1. Հաստատել Աղբկոմկուսի (բ) կենտկոմի քար-
տուղարության վորոշումը՝ ՎեհԱՊԵ-ի (բ) Սնդրյեր-
կրկոմի բամբակի մշակման մասին սույն տարկա մա-
յիսի 12-ի վորոշումն իրագործելու մասին:

2. Առաջարկել ցանքսային կոմիսարային անհա-
պաղ նախապատրաստություն ծավալել 2-րդ վոռող-
ման համար, առաջանօվել ջրելու համար սահմանված
նորմաների վերանայումը՝ կրճատելու և ջրելն իրոք
ուղիղությանը նպատակով (գիշերվա վոռողում,
կանխել ջրի ավել գործադրությունը), և 3 որվա ըն-
թացքում տեղերին հրահանգներ տալ՝ նախացանքսա-
յին արաթի սխաները կանխելու նպատակով։ Հունի-
սի 5-ից վոչ ուշ ավարտել բոլոր ջրմուղների ստու-
գումը, անհրաժեշտ նորոգումն ու վերականգնելու
աշխատանքները կատարելու համար։

Կենտկոմի բյուրոյի մոտավոր նիստում դնել Աղ-
փողխողի գեկուցումը և Աղբանգյուղտեսչության կից
գեկուցումը՝ առաջին վոռողումը նախապատրաստե-
լու մասին։

Առաջարկել բոլոր գործարաններին, վարոնք կա-
տարում են Աղփողխողի պատվերները, դիրեկտորնե-
րի, բջիջների քարտուղարների և ֆաբրութեղիոննե-
րի նախագահների անձնական պատասխանառությունը

թյամբ, ապահովելու պատվերների կատարումը նշա-
նակած ժամկետներին և աշխատանքների անհրաժեշտ
վորակը։

3. Ինկատի առնելով հացահատիկային մշակույթ-
ների հնաձի մոտենալը՝ առաջարկել Հողժողկոմատին և
գյուղատնտեսական կոռպերացիային, վոր ապահովեն
բամբակային ուայոններում հացահատիկային մշա-
կույթների հունձն ամենակարգ ժամկետներում, ա-
ռաջին հերթին այդ ուայոններն ուղարկելով հնձող
մեքենաներն ու կադմակերպելով հունձը մեքենա-
տրակառային կայանների միջոցով։

Հանձնարարել Հողժողկոմատին, ընկ. Մ. Կասու-
մովի պատասխանառությամբ, Բանգյուղտեսչության
Ժողկոմատի հետ միասին՝ Աղբբեջանում յեղած բոլոր
բերքահավաքի մեքենաները կենտրոնացնելու բամբա-
կային ուայոնների մեքենատրակտորային կայանների
տրամադրության տակի բամբակային ուայոններում
հունձը վերջացնելուց հետո ազատվող գյուղատնտե-
սական ինվենտարը և մեքենաները տանել հացահա-
տիկային ուայոնները։

Լեռնային շրջանի ուայոնների բուքսիր կազմա-
կերպել, վորպեսզի ամենամեծ չափով արագացվի
բամբակային ուայոններում հացահատիկային կուլտու-
րաների հունձը և հացամթերումների կատարումը։

Հանձնարարել կենտկոմի քարտուղարությանը, վոր
ուայլումներին համապատասխան հրահանգներ տալ

4. Անհրաժեշտ համարելով արակտորների անդի-
մությունն արմատապես վերացնելն, առաջարկել բո-
լոր մեքենա-արակտորային կայաններին, վոր արակ-
տորային պարկերի աշխատանքն ապահովեն վորակ-

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

յալ տրակտորիստների մշտական կադրերով, գլխավորապես տեղական կոլխոզներից։

Բացի այդ, ամեն մի մեքենա-տրակտորային կայանի ռայոնում առանձին հաշվեառի վերցնել բոլոր տրակտոր բանեցնել իմացողներին, աշխատելով նրանց վրակավորումը բարձրացնել, վորապեսզի առանձնապես լարված մոմենտներում նրանց դործ տրվի մեքենա-տրակտորային կայաններում՝ համաձայն սահմանված տարիքների, գործավարձի սկզբունքով։

Տրակտորիստների կադրերի ամրապնդման հարցը դնել ՎեհԱՊԵ-ի (բ) Անդրյերկրկոմում և Խորհրդային Միության Հողժողկոմատում։

5. Հանձնաբարել Կենտկոմի քարտուղարությանը, վոր լսի Ադրպոֆխորհրդի և Բազշեֆխորհրդի գեկուցումը՝ բամբակային ռայոնների և կոլխոզների վրա ձեռնարկների շեֆության մասին։

Անհրաժեշտ համարել, վոր խոշոր մեքենապործարանները և յերկաթուղային արհեստանոցները շեֆության կարգով ամրապնդվեն մեքենատրակտորային կայաններին։

6. Պարտավորեցնել կուսակցության ռայկոմներին, վոր մեքենա-տրակտորային կայանների աշխատանքը շրջապատեն ռայոնի ամբողջ կուսակցականնորհրդային հասարակայնության ամենամեծ աջակցությամբ, ոգնելով միավորությունն անցկացնելուն, և ռայկոմների բյուրոների մոտավոր նիստերից մեկում քննել մեքենա-տրակտորային կայանների արտադրական պլանը։

7. Առաջարկել կենտկոմի կուտապրոպին և Հուստողկոմատին ուսուցիչների վերապատրաստությունն

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

այս տարի անցկացնել կողեկտիվացման խնդիրների, հատկապես կոլխոզներում գործարքայինն արմատացնելու և ուսուցիչների կողմից կողեկտիվացմանն ակտիվ ոգնելու նշանի տակ։

Բանգյուղաեւչությունը պետք է չթուլացնի հրակողությունը, թե ինչպես են կատարվում ուսուցչական համագումարի վորոշումները և Խորհրդային Ադրբեջանի կենտգործկոմի ու Ժողկոմխորհի գեկրետը՝ ուսուցիչների դրության մասին։

8. Կենտկոմի անունից հասուլկ հրահանգ ուղարկել կուսակցության ռայկոմներին՝ կոլխոզային շինարարության հերթական հարցերի մասին՝ կուլակության դեմ պայքարելու, կոլխոզներն ամրապնդելու, գործարքայինն անց կացնելու, աշխատանքի կազմակերպության և յեկամուտներն ուղիղ բաժանելու մասին։

9. Հանձնաբարել Բանգյուղաեւչությունը սիստիմատիկ հսկողություն ունենալու, թե ինչպես են կատարվում կառավարության վորոշումները՝ քոչվորներին բամբակային ռայոններում ամրապնդելու և անսառները համայնորեն արածացնելլ կազմակերպելու մասին ու գործառնական կարգով ձեռք առնել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները։

Նախազգուցացման Առաջնորդիում ընկ. Կադրիրլուն և Լուսժողկում ընկ. Մաքսուդ Մամեդովին, վոր այդ հարցի մասին Ադրբենտգործկոմի և կատարման հաճանաժողովի վորոշումների ժամանակին չկատարելլ կը համարվի վորապես նրանց կողմից բամբակային կամպանիայի խախտում և կուսակցության մարտական հրահանգների չիրագործում։

Աղբկոմկուսի (թ) կենտկոմը հավատացած է, վոր
ներկա վորոշումը Խորհ. Ադրբեջանի ռայոնների, մե-
քենա-տրակտորային կայանների և կոլխոզների սոց-
մրցման նոր ազգակ կհանդիսանա՝ բերքի և 1931թվի
բամբակաբաղի վերջնական արդյունքների համար
մղվող պայքարում:

ИЗДАНИЕ
ИНСТИТУТА
ВОСТОКОЗЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

Издательство Академии наук СССР
Институт Востокознания

«Ազգային գրադարան»

NL0280662

19. 107

CA 32-K
2/66

Тұрғын б 15 қ.

A. S. Ş. C-də PAMBYK ƏQINLƏRİNİN JEQYNLARЬ HAKKЪNDA

(A. K. (b) F. M. K. burosunun
1931-ci il 21 may tarixli kərarъ).

AZƏRNƏŞR

Başq — 1931
